

Se spune că era odată în Sarmizegetusa un om atât de înțelept, încât putea desluși mersul vremii din bătaia vântului, lucirea stelelor și hârjoneala norilor, că pricepea șoaptele vieții din ciripitul păsărelelor, din parfumul florilor și din dulcele freamăt al apelor și că fără greș își cunoștea semenii din gândurile de-abia încolțite în cugetele acestora.

Iar faima-i peste mări și țări nu era întrecută decât de bunătatea inimii lui și de extrema simplitate a vieții lui de zi cu zi. Căci din bordeiul său doar cu un prici, o masă șubredă și un cuptor cam într-o rână, nimeni nu pleca cu traista goală, ci ploaia caldă a înțelepciunii sale fără odihnă și fără hotar cădea peste sărac și peste bogat, peste smerit și peste îngâmfat, tot astfel cum soarele se dăruiește și celor buni și celor răi...

Și iată că într-o zi înțeleptul este vizitat de un înger. Pesemne că faima lui ajunsese până la ceruri, iar Dumnezeu era tare curios să știe în ce ape se scaldă acest fără pereche muritor, care – iată – zi de zi și ceas de ceas ciupește din slava ce doar Lui I se cuvine.

Iar îngerul, după ce dădu o raită prin această localitate la fel de proaspătă și curată ca izvoarele din jur, ajunse de îndată la ușa larg deschisă ziua și noaptea a bordeiului, intră, privi simplitatea tulburător îngreunată de aromele smocurilor de flori proaspete și uscate și-l întreabă de-a dreptul pe înțelept: „Este adevărat că poți citi și înțelege toate acele semne care constituie o taină de nepătruns pentru ceilalți muritori?” „Cu voia Domnului, așa este”, răspunse el cu umilință. „Dar poți tu ști chiar negânditul și inexistentul?” I-a întrebat din nou îngerul. Și înțeleptul i-a răspuns: „Așa ceva este cu puțință doar la Atoatefăcător. Căci El este dumnezeirea cu esențialitatea ei *in actu*, adică acea forță fără egal animată de voință și iubire, prin care neființa devine ființă, plinul ia locul golului, armonia alungă pentru totdeauna haosul și negânditul îmbracă veșmintele gânditului. Și tot cu voia Marelui Arhitect, unii dintre muritori cunosc harul îndumnezeirii, acea stare de inspirație și revelație care

in

potentia

se cheamă o perpetuă năzuință înspre perfecțiunea divină și a cărei dulceață poate fi savurată doar de sufletele ce-și toarnă nectarul credinței în cupele cuvintelor smulse din inimi, pe care

mai apoi fără cusur le rânduiesc, precum scrierile de preț dintr-o bibliotecă, în rugăciuni și planuri cuminiți de viitor. Îndumnezeirea este statornic ascendentă, iar dumnezeirea, întrucât este însăși desăvârșirea și înaltul-înalturilor, își arată bunăvoința față de creațiune, în mod deosebit față de om, prin picăturile de eternitate care sunt aduse pe Pământ de ploaia fără istov a efemerității...”

Mulțumit de cele aflate, Domnul a lungit zilele înțeleptului atât de mult, încât el, după retragerea dintre oameni într-o peșteră din munți, a putut să-i încredințeze pe semenii de iminenta coborâre pe Pământ a Mântuitorului, iar pe poporul din care făcea parte l-a binecuvântat cu nesecate bogății materiale și spirituale, de a devenit la acea vreme înaintemergător între popoarele lumii, admirat de unii, invidiat de alții, piatră de încercare pentru grosul istoricilor din zilele noastre.

...Iar noi, locuitorii de azi ai acestei guri de rai, suntem nu numai beneficiarii unei istorii mustind de inestimabile contribuții la edificarea culturii și civilizației universale (ex. venerabilele *Tăblițe de la Tărtăria*, cu mult mai vechi decât toate scrierile cunoscute până în clipa de față), ci și a limbii pe care o vorbim – cea mai măreață catedrală spirituală a românilor din totdeauna și de pretutindeni, smulsă cu forcepsul geniului colectiv din pântecul veșniciei, în care au oficiat atâția preoți curați ai acestui neam, unii (bunăoara așa ca Eminescu) până la sacrificiul suprem!

Căci limba fiecărui popor este deodată leagănul și hrana mereu vie a gândirii sale (gândirea este cu puțință în și prin cuvinte), precum și regalul vehicul de comunicare cu ceilalți, altfel spus de interacțiune cu divinitatea și cu semenii.

Cu atât mai mult în cazul românilor, care prin graiul lor străbun au fost întâii cuceritori mesianici ai Romei antice devenită imperială și care în vremurile de cumpănă ce au urmat pentru ei și provinciile locuite de ei, au făcut din limbă maica acestor locuri bânuite de nenumărate urgii și suferințe, dar și de curajul răbdării și al speranței de mai bine.

Iar ea, ca o adevărată mamă grijulie și iubitoare, i-a strâns și continuă să-i strângă în brațe pe toți vorbitorii graiului românesc, chiar și pe aceia care o necinstesc prin manelizare și

nevrednice împrumuturi din alte limbi, pentru că brațele ei sunt mai duioase ca tradițiile, mai mătăsoase ca apele îmbelșugate ale Dunării și mai viguroase ca piatra caldă a Carpaților.

Tocmai de-aceea, călăuziți fără greș de maica limbă pe drumurile întortocheate ale destinului istoric, românii din trecut și-au croit tainice poteci peste munți și ape spre inima și simțirea fraților din celelalte provincii, contribuind din plin în acest chip la admirabila unitate a limbii lor, o limbă care și-a mărit farmecul prin dulceața subdialectelor, și punând în evidență ceea ce constituie adevăratul miracol al acestui popor, după cum ne înștiințează distinsul cărturar Neagu Djuvara în a sa *O scurtă istorie a românilor* (pag. 116): Dacă mai toate celelalte state europene s-au constituit pe baza unei istorii comune, România este „singura țară mare din Europa a cărei *unitate e exclusiv întemeiată pe limbă* (de altfel, pe vremuri chiar cuvântul limbă era sinonim cu neam sau popor)”!

□ **AUTOR:** □ **George PETROVAI**

3 aug. 2013

www.sighet-online.ro